

Wpływ dn. 27.I.1945.

L. dz. 16/45

RAPORT WOJSKOWO-PRASOWY

Przydział.....za czas od 20 do 31 stycznia 1945 r.

166

I. WIADOMOŚCI WOJSKOWE

1. Sieć komunikacyjna na zapleczu linii Zygfrйда. Obszar, przez który nadchodzą uzupełnienia na linię Zygfrйда, składa się z

WESTFALII, NADRENII, HESSEN-NASSAU,
HESSEN, SAARLAND i BADENII.

Sieć komunikacyjna, która przecina ten teren, należy do najgęstszych i najwydatniejszych. Składa się ona z linii kolejowych, szos i z dróg wodnych. Ogólna długość tych wszystkich dróg wynosiła w chwili wybuchu wojny 72.000 klm.

Aczkolwiek wymienione wyżej terytorium stanowi tylko 18% całego terytorium Niemiec /bez Austrii/, znajduje się tam 25% całości niemieckich linii komunikacyjnych.

GĘSTOŚĆ SIECI KOLEJOWEJ. Na terytorium całej Rzeszy na 1.000 klm.kw. przypada średnio 145 klm. linii kolejowych.

Na zapleczu linii Zygfrйда gęstość ta przedstawia się następująco:

WESTFALIA	-	200	klm.	na	1.000	klm.kw.
NADRENIA	-	225	"	"	"	"
HESSEN-NASSAU	-	162	"	"	"	"
HESSEN	-	206	"	"	"	"
SAARLAND	-	242	"	"	"	"
BADENIA	-	163	"	"	"	"

Na terytorium tym główne linie kolejowe wynoszą 55% całości systemu kolejowego.

RUCH TOWAROWY. Sieć kolejowa na zapleczu linii Zygfrйда przewoziła przed wojną 46% ogólnego tonażu, przewiezionego przez koleje niemieckie. Przez same tylko zagłębie Ruhry przechodziło 18% ogólnego obrotu towarowego, aczkolwiek zagłębie to stanowi tylko 5% całości terytorium Rzeszy.

Drogi wodne przewoziły przed wojną 50% tonażu, transportowanego śródlądowymi drogami komunikacyjnymi.

DROGI WODNE odgrywały przed 1938 rokiem najmniej ważną rolę w systemie komunikacyjnym Rzeszy, gdyż przewożono nimi zaledwie 25% towarów w porównaniu z kolejami żelaznymi.

Podczas wojny ruch na drogach wojny potroił się, co stało się możliwe dzięki ukończeniu na krętko przed wojną t.zw. MITTELLANDSKANAŁ, który połączył w jedną całość sieć wodną Niemiec za wyjątkiem Dunaju.

wykonalne za l. dz. 229/45

Z punktu widzenia strategicznego kanał ten stanowi doskonałą linię komunikacyjną, łączącą linię Zygryda z głębokim zapleczem, gdyż umożliwia on komunikację z najbardziej odległymi ośrodkami przemysłowymi na Śląsku, w Prusiech Zachodnich, na Pomorzu, w Saksonii i w Berlinie.

W pobliżu frontu ogniwa, łączące Ren z MITTELLANDSKANAL, stanowią RHEIN-HERNE-KANAL i DORTMUND-EMS-KANAL.

Pozatem zostały rozbudowane kanały ~~baz~~ boczne, których zadaniem jest połączyć MITTELLANDSKANAL z zakładami "Herman Goering Werke" w SALZGITTERGEBIET oraz z fabryką samochodów w FALLERSLEBEN.

W największym porcie śródlądowym Europy, jakim jest Duisburg-Ruhrort, przeładowywano rocznie 35.000.000 tonn towarów.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 22.I.1945/.

2. Wartość bojowa armii niemieckiej. Przed utworzeniem Volkssturmu dziennikarz niemiecki NONNENBRUCH na łamach "VOELKISCHER BEOBACHTER" z dnia 14.VIII.44 wydał następującą opinię o wszelkiego rodzaju pospolitych ruszeniach:

"Z historii wiadomem jest, że nieraz w potrzebie powstawały masowo narody i że za broń chwytali również nie-żołnierze. Nazywa się to "levée en masse".

Nam Niemcom ten rodzaj obrony narodowej jest niepotrzebny. Granice Rzeszy są broniene przez Wehrmacht. Nowoczesne formy skaz wojny technicznej zgóry skazują tego rodzaju "levée en masse" na niepowodzenie..."

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 23.I.1945/.

Dziennik "MUENCHENER NEUSTEN NACHRICHTEN" z dnia 22.VIII.44, pisząc o nowych powołaniach do służby wojskowej, oświadczył:

"...Samo przez się rozumie się, że jest to szczególnie ciężkie dla ludzi, którzy byli głęboko przekonani, że czynna służba na froncie już nie do nich należy. Trudno jest, oczywiście, zrobić z nich dobrych żołnierzy. Ideałem byłaby służba ochotnicza w tym stopniu, co w 1914 roku. Jednakże naród walczący • swe nagie życie nie może polegać wyłącznie na dobrowolnym zgłaszaniu się ochotników..."

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 22.I.1945/.

II. SYTUACJA W NIEMCZECH

1. O g ó l n a s y t u a c j a i n a s t r o j e. Według wiadomości z granicy niemiecko-szwajcarskiej, w kołach "mężów zaufania", którzy kierowali podziemnym ruchem antyhitlerowskim, czynione są przygotowania do otwartej rebelji.

M.in. w specjalnych ulotkach zaleca się ludności, ażeby miała na oku Nazistów, którzy specjalnie dali się jej we znaki, ażeby nie uszli oni kary. Jest to szczególnie ważne ze względu na to, że wielu Nazistów zaprzestało noszenia odznak partyjnych.

W wielu fabrykach doszło do milczącego układu, w myśl którego dawni przywódcy związków zawodowych mają być uważani za mężów zaufania ogółu robotników; w momencie buntu mieliby oni odjąć kierownictwo akcją.

Ilość ulotek, drukowanych na terytorium Niemiec, jest bardzo ograniczona. Ludność poszukuje skwapliwie ulotek, zrzucanych przez samoloty aljanckie.

Kierownicy ruchu opozycyjnego wskazują, iż byłoby bardzo pożądanym, ażeby w ulotkach tych precyzowano: jak ma się przedstawiać przyszłość Niemiec oraz ażeby zostały udzielone zapewnienia, że po uwolnieniu się od przestępców wojennych Rzesza będzie mogła swobodnie się rozwijać.

Masy robotnicze interesuje specjalnie zagadnienie, że będą znowu istniały wolne i niezależne związki zawodowe.

Istnieją ~~wz~~ dane, iż doszło już do porozumienia pomiędzy niemieckimi a cudzoziemskimi robotnikami jak należy działać, gdy nadejdzie właściwa pora.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 28.I.1945/

Został ogłoszony dekret rządu niemieckiego, na podstawie którego osoby cywilne zostały pozbawione prawa korespondowania przy pomocy zamkniętych listów. Mogą one obecnie korespondować wyłącznie przy pomocy pocztówek.

Zarządzenie powyższe tłumaczy się chęcią odciążenia cenzury, gdyż znaczna część cenzorów musi obecnie opuścić swoje zajęcie i wstąpić do Volkssturmu.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 25.I.1945/.

2. S y t u a c j a a p r o w i z a c y j n a. Minister rolnictwa BACKE złożył wobec przedstawicieli rolników oświadczenie, z którego wynika, iż sytuacja żywnościowa Niemiec przedstawia się b.krytycznie.

Złożyły się na to następujące powody:

a/ odpadły dostawy zboża i karmy dla bydła z Rosji, z Polski, z krajów bałkańskich i in.;

b/ rolnictwo niemieckie musi obecnie dostarczać żywność dla milionowych armii niemieckich, które dotąd żyły z rekwizycji w krajach okupowanych;

- c/ obszar uprawny Niemiec kurczy się wobec posuwania się nieprzyjaciela na wschodzie i na zachodzie;
- d/ fabryki przemysłu wojennego są przenoszone w ze względów bezpieczeństwa w okręgi czysto rolnicze, co powoduje się dalsze kurczenie się powierzchni zasiewów;
- e/ rolnictwo niemieckie odczuwa dotkliwy brak nawozów sztucznych, których produkcja wynosi obecnie tylko 23% produkcji w czasach pokojowych;
- f/ odczuwa się dotkliwy brak środków pędnych dla maszyn rolniczych i traktorów.

Przy użyciu jeńców i robotników przymusowych zdołano z trudnością utrzymać niemiecką produkcję rolniczą na poziomie przedwojennym; niemieccy rolnicy zostali niemal w całości powołani pod broń.

Minister BACKE oświadczył, iż w tych warunkach jest niemożliwością, ażeby rolnictwo niemieckie mogło podołać stawianym mu zadaniom, dodając jednak, że należy uczynić wszystko, ażeby osiągnąć to niemożliwe.

W komentarzach na temat przemówienia min. BACKE prasa niemiecka stwierdziła otwarcie, że do połowy 1944 roku sytuacja aprowizacyjna Niemiec była dobra, gdyż żyły one z dostaw z okupowanych krajów.

MIESO. Zostało wydane zarządzenie, redukujące ilość nierogacizny w hodowli. Powód - brak karmy. Przejściowo polepszyło się zaopatrzenie ludności w mięso na skutek masowego uboju bydła i świń.

CHLEB. Tygodniowy przydział chleba na głowę został zredukowany z 5,5 funtów na 4,9 funtów. Chleb jest wypiekany obecnie z mieszanki żytniej i jęczmiennej.

WEGIEL. Przydziały węgla i koksu zostały zredukowane o 30%.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 24 i 25.I.1945/.

3. Zagadnienie sił roboczych. Pierwsza totalna mobilizacja po klęsce pod Stalingradem dała - według oficjalnych cyfr niemieckich - 1.500.000 dodatkowych robotników i robotnic na skutek powołania do pracy mężczyzn do lat 65 i kobiet do 45.

W pół roku po tym dokonano ponownie "przeczesania", uzyskując dalsze 400.000 robotników fabrycznych. Następne 100.000 zdołano uzyskać w drodze dobrowolnych zgłoszeń do t.zw. "EHRENDIENST IN DER DEUTSCHEN KRIEGSWIRTSCHAFT".

~~XXIX~~

W 1944 roku wezwano do pracy kobiety do lat 50, artystów, literatów i muzyków kawiarnianych, wobec czego rezerwoar sił

234

robotniczych znalazł się na granicy wyschnięcia.

W tym stanie rzeczy władze niemieckie doszły do wniosku, że jedynym wyjściem z sytuacji jest zwiększenie wydatk w roku 1945 wydajności pracy robotników.

W październiku 1944 roku ukazało się zarządzenie GOEBBELSA, udzielające właścicielom przedsiębiorstw fabrycznych niezwyklejch pełnomocnictw, a mianowicie:

- a/ prawa wchodzenia do mieszkań robotniczych w celu sprawdzenia przyczyny nieobecności;
- b/ zmuszania robotnika do pracy w niedziele oraz w godzinach wieczorowych;
- c/ skracania urlopów;
- d/ odbierania dodatkowych kuponów żywnościowych;
- e/ odbierania przywilejów społecznych, jak kasa chowych i tp.

"HAMBURGER FREMDENBLATT", pisząc na temat niechęci do pracy wśród robotników, stwierdził że

"...w fabrykach niemieckich dotąd jeszcze istnieją ludzie, którzy umieją uchylać się od pracy..."

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 22.I.1945/.

4. Znaczenie gospodarcze Śląska.

- WEGIEL - w roku 1943 wyprodukowano 110.000.000 tonn węgla, czyli 30% produkcji węgla w kontrolowanej wówczas przez Niemców Europie.
- KOKS - w 1943 roku wyprodukowano 8.000.000 tonn koksu. Dla porównania: w Zagłębiu Ruhry wyprodukowano w tym samym czasie 40.000.000 tonn koksu.
- METALE - wydajność hutnicza Śląska wynosi rocznie około 4.000.000 tonn metalu; wydajność wysokich pieców w Zagłębiu Ruhry - 16.000.000 tonn.

Węgiel śląski stanowi surowiec dla produkcji nafty syntetycznej; posługują się nim fabryki tej nafty, położone na zachodnim brzegu Dunaju, których wydajność wynosi 600.000 tonn rocznie.

Wobec trudności dostawy węgla z Zagłębia Ruhry do zakładów przemysłowych, znajdujących się w centralnej części Niemiec, jak naprz. "Herman Goering Werke" w SALZGITTER - zakłady te pracowały głównie na węglu śląskim.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 28.I.1945/.

235

III. WIADOMOŚCI Z WĘGIER

1. Znaczenie gospodarcze Węgier.

Już dawno przed wojną niemieccy politycy nazistowscy oraz sztab główny opracowali plan, w którym Węgry miały odgrywać rolę głównego filaru w południowo-wschodniej części Europy. Jako część "Süd-Ost-Grosswirtschaftsraum" Węgry miały stanowić pozatem dla Rzeszy źródło dostaw żywnościowych i surowcowych.

W okresie wojny Węgry dostarczały Niemcom 500.000 tonn zboża, pokrywając w ten sposób 5% potrzeb niemieckich. Pozatem dostarczały one bydło, wino, tytoń itp.

Po stracie Francji i krajów bałkańskich, Węgry stanowiły dla Niemiec najważniejsze źródło dostawy bauksytu - cennego surowca dla produkcji aluminium.

Roczna produkcja bauksytu na Węgrzech wynosiła 900.000 tonn, z czego 800.000 tonn szło bezpośrednio do Niemiec, zaś ~~100.000~~ pozostałe 100.000 również służyło w ten czy w inny sposób do zaspokojenia wojennych potrzeb Niemiec.

Dzięki swemu małemu, lecz nader wydajnemu przemysłowi, Węgry brały znaczny udział w wysiłku przemysłowym Niemiec. Na terytorium węgierskie Niemcy przeniosły ostatecznie część swego przemysłu lotniczego. Samoloty myśliwskie "Messerschmidt" były produkowane w zakładach największej firmy zbrojeniowej na Węgrzech "MANFRED WEISS A.G.". Niemcy już poprzednio zdołali zapewnić sobie kontrolę tej firmy, która posiada własną produkcję stali, walcownię i tp.

Lokomotywy, tabor kolejowy, statki rzeczne i tp. produkowane były w wielkich zakładach "GANZ & Co".

Tym się tłumaczy, dlaczego po odpadnięciu Rumunii i Bułgarii podnoszono w Niemczech ze specjalnym naciskiem, że przykład rumuński i bułgarski nie może znaleźć zastosowania na Węgrzech

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 30.I.1945/.